

Taloussuunnitelma- kehys 2027-2030

Kaupunginhallitus 15.6.2026

Kehysvalmistelun lähtötilanne

Verorahoitus

- Verotulot Kuntaliiton 5/26 veroennustekehikon pohjalta vuodet 2027-2030. Vuosi 2026 on 2/26 arviolla varovaisuusperiaatteella.
- Valtionosuudet tarkistettu VM:n 4/26 ennakkolisten VOS-laskelmien ja 5/26 painelaskelman pohjalta.
- Verotulontasauksista ei tietoja vuodesta 2028 alkaen – VM:n laskelmat päivittyvät kesän aikana
- Maan uuden hallituksen vaikutus 2027 → ?
- Rahoitusuudistukset
 - Kiinteistöverouudistus?
 - Valtionosuusuudistus?

Investoinnit

- alustava investointiohjelma ja poistot
- Korkokulut 2027-2030
-0,4 – -1,1Me/v
- uuden lainan korkotaso nostettu 3,25%:iin

Toiminta

- Muutettu taloussuunnitelma 2026-29
- Pakottavat muutostarpeet ja lakisääteiset tehtävät
 - pienevät sivukulu-% (ennakkotieto +0,5Me)
 - työttömyysetuusvastuut -1,8Me - -1,3Me/v
 - maanmyyntivoitot -1Me/v 2027-28, +3Me 2029
- Muut muutokset
 - ateria- ja siivouspalvelut +2,65 Me
 - sopimuskorotukset ja turvallisuus
 - palkat, palvelut, aineet ja tarvikkeet v. 2030 n. 2%
 - 2025 tehdyn palkkariskivaruksen purku +0,8Me
 - ...
- Täydentyä syksyllä
 - verotuskustannukset, kotikuntakorvaukset, lapsi- ja oppilasmäärämuutokset..

Verotuloennuste, Kuntaliiton ennustekehikko 5/2026

TILIVUOSI	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**
Verolaji							
Kunnallisvero	94 717	92 019	98 001	103 211	106 489	111 439	115 450
<i>Muutos %</i>	-4,1	-2,8	6,5	5,3	3,2	4,6	3,6
Yhteisövero	4 876	4 315	4 524	4 695	4 890	5 063	5 073
<i>Muutos %</i>	-24,3	-11,5	4,8	3,8	4,2	3,5	0,2
Kiinteistövero	18 863	19 798	19 306	19 558	19 899	20 254	20 617
<i>Muutos %</i>	1,4	5,0	-2,5	1,3	1,7	1,8	1,8
VEROTULO KIRJATTAVA	118 457	116 133	121 832	127 463	131 278	136 756	141 141
<i>Muutos %</i>	-4,4	-2,0	4,9	4,6	3,0	4,2	3,2

TA26

2026**	2027**	2028**	2029**
100 649	104 539	109 294	113 733
4 370	4 624	4 854	5 032
19 566	19 909	20 266	20 679
124 585	129 072	134 413	139 445

Muutos TA26

2026**	2027**	2028**	2029**	Yht. 26-29
-2 648	-1 329	-2 805	-2 295	-9 076
154	71	37	30	292
-260	-351	-367	-425	-1 404
-2 754	-1 609	-3 135	-2 690	-10 187

- Huom! Verokehikko on maltillinen ja olettaa, että Iranin sota/ Hormuzinsalmen sulkeutuminen jää lyhytaikaiseksi. Kokonaiskuva on epävakaa.
- Koko maan kunnallisverokertymä ei vuonna 2025 erityisesti kasvanut. Yleinen talous- sekä työllisyystilanne hidastaa tuloverojen kasvua 2026 ja tulevana vuosina, vaikka veronkorotus tehtiinkin.
- Yhteisöverotuloarvio voi olla ylioptimistinen. Kehikko ennakoii yhteisöverotulojen pirstymistä loppuvuodesta 2026 alkaen. Kehikossa on huomioitu yhteisöveroprosentin todennäköinen lasku.
- Kiinteistöverotuloihin vaikuttaa yleinen rakentamisen tilanne, lisäksi sote-kiinteistöihin liittyy verotuksellisia muutoksia (sairaaloille suurempi vuosivähennys kiinteistön arvoon)

Valtionosuudet arvio 6/2026

Valtionosuudet yhteensä 1000 euroa						
VM vos	TP2025	2026	2027	2028	2029	2030
MTA2026	13 910	16 423	17 881	20 813	21 013	21 013
Kehys20027			17 278	17 507	17 385	17 693
Verotulojen tasaus						
MTA2026	150	1 270	0	0	0	0
Kehys20027			0	0	0	0
OKM vos						
MTA2026	2 247	1 260	-552	-345	7	7
Kehys20027			764	917	22	-30
Veromenetyksen korvaus						
MTA2026	2 584	2 304	2 820	3 006	3 233	3 233
Kehys20027			3 061	3 006	3 233	3 233
Yht.						
MTA2026	18 891	21 257	20 149	23 474	24 253	24 253
Kehys20027			21 103	21 430	20 640	20 896
ERO			954	-2 044	-3 613	-3 357

Valtionosuusmuutokset 2026-2027:

- Indeksijarru (2,8 %-yks.) ja valtionosuuden yleisleikkaus 75 Me.
- Leikkaus ennakollisissa laskelmissa tulevilta vuosilta selvästi odotettua suurempi
- OKM:n valtionosuudet tarkentuvat: arviota korjattu alustavasti valmistavan ja pidennetyn oppimäärämuutosten pohjalta
- VM valtionosuudet, verotulojen tasaus, verokompensaatiot ja OKM valtionosuudet tarkentuvat syksyllä

Muutostekijät

Alustavasti ”hyväksytyt” muutostekijät:

- Ateria- ja siivouspalvelut tuovat säästöä 2,65Me vuodesta 2027 alkaen
- Muista tekijöistä lisäystä 2027 -0,9Me, 2028 -1,0Me, 2029 -1,2Me, 2030 -4,3Me.
 - Sis. Konpaan 2025 tehdyn palkankorotusriskivaruksen purku +0,77Me/v
 - Henkilösivukulujen pudotukset +0,47Me/v
- Puuttuvia tekijöitä on edelleen useita (tarkentuvat osin syksyllä):
 - verotuskustannukset
 - kotikuntakorvaukset
 - lapsi/oppilasmäärien muutokset
 - perustoimeentulotuen kuntaosuuden kasvu ja valtionosuus muutos
 - TE-alueen lakimuutokset (myöhemmillä tasu-kierroksilla)

Ateriapalvelusopimuksen muutos
AV-laitteistojen uusinta (leasing kustannusten nousu)
Etuusvastuiden kasvu
Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
Ict-informaattikko Kirkes-kirjastoille
Integraatioalustan kapasiteettinosto
Joustavan perusopetuksen ryhmän perustaminen
Jäätelökioskivuokrat
KEHA:n muutosneuvottelut
Keva tasausmaksun tarkistus
Konpaan tehtyjen aiheettomien lisäysten purku
Konpan riskivarausten purku
Korotus vuoden 2030 kuluihin
Kotikuntakorvausmenojen muutos
Kotikuntalaskutuksen muutos
Maankaatopaikan tulovähennys
Microsoft lisenssikustannusten nousu
Microsoft tietoturva lisenssit opetukselle
Muut työvoimakoulutukset palvelun tarpeen muutos
Närekadun päiväkodin omistus
Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen joka toinen vuosi
Palveluverkon muutokset
Perusopetukseen valmistava esiopetus
Pilvipalvelujen tuotantoympäristöjen ja tietojen varmistuspalvelu
Pysäköinninvalvonna tietojärjestelmän käyttömaksut
Siivouspalvelusopimuksen muutos
SUP-siivouskustannuskorvaukset
TE-alueen kuntalaskutus
TE-alueen kuntalaskutus/Jpää
TYHY-raham pysyvä korotus
Uhka- ja erityistilannejärjestelmä laitekustannukset
Uhka- ja erityistilannejärjestelmä palvelumaksu
Vaalit

Alustava investointiohjelma 2027-36, netto 336,3 Me (326,2Me)

	TP 2025	TPE 2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2027-36
Maanmyynti	1 376	799	624	641	1 055	921	1 061	859	843	843	558	514	7 919
Maanosto	599	840	1 079	1 344	1 389	2 119	500	500	515	500	500	500	8 946
Maanosto/myynti	777	-41	-455	-703	-334	-1 198	561	359	328	343	58	14	-1 027
Talonrakennus, tulot	136	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Talonrakennus, menot	5 243	10 379	21 859	24 755	25 570	16 910	23 050	22 200	5 250	4 000	3 700	3 700	150 994
Talonrakennus, netto	-5 106	-10 379	-21 859	-24 755	-25 570	-16 910	-23 050	-22 200	-5 250	-4 000	-3 700	-3 700	-150 994
Kunnallistekniikka, tulot	1 045	940	660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	660
Kunnallistekniikka, menot	11 600	10 795	11 880	11 485	10 720	10 140	10 250	12 020	11 450	11 930	8 530	5 180	103 585
Kunnallistekniikka, netto	-10 555	-9 855	-11 220	-11 485	-10 720	-10 140	-10 250	-12 020	-11 450	-11 930	-8 530	-5 180	-102 925
Vesi, tulot	129	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vesi, menot	4 464	6 665	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 500	6 000	6 000	6 000	6 000	60 500
Vesi, netto	-4 334	-6 665	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-60 500
Liikunta, tulot	205	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunta, menot	143	115	1 550	380	0	160	995	960	2 000	1 500	400	650	8 595
Liikunta, netto	62	-115	-1 550	-380	0	-160	-995	-960	-2 000	-1 500	-400	-650	-8 595
Kehitysinvestoinnit, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, menot	96	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, netto	-96	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, myynti	309	693	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, ostot	184	2 247	452	487	0	0	0	0	0	0	0	0	939
Osakkeet, netto	125	-1 555	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	0	-939
Irtaimisto ja aineeton, myynti	472	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irtaimisto ja aineeton, ostot	1 733	1 797	1 616	2 190	1 219	2 110	700	700	700	700	700	700	11 335
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 261	-1 797	-1 616	-2 190	-1 219	-2 110	-700	-700	-700	-700	-700	-700	-11 335
Tulot	3 672	2 432	1 284	641	1 055	921	1 061	859	843	843	558	514	8 579
Menot	24 062	33 038	44 436	46 641	44 898	37 439	41 495	42 880	25 915	24 630	19 830	16 730	344 894
Inv.ohjelma, netto	-20 389	-30 606	-43 152	-46 000	-43 843	-36 518	-40 434	-42 021	-25 072	-23 787	-19 272	-16 216	-336 315

Tasu-kausi **169,5Me** eli 50,4%

Investointiohjelmamuutokset

Voimassa oleva (KV 13.11.2025) vs. Alustava investointiohjelma 2027-2036													Muutokset			
	TPE - TP2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	26-29	30-35	26-35	25-35
Maanosto/myynti, voimassa oleva	-830	-20	310	30	-2 766	221	412	162	431	166	166					
Maanosto/myynti	777	-41	-455	-703	-334	-1 198	561	359	328	343	58	14				
<i>ERO uusi- vanha</i>	1 607	-21	-765	-733	2 432	-1 419	149	197	-103	177	-108	14	913	-1 107	-194	1 413
Talonrakennus, voimassa oleva	-9 242	-9 906	-22 699	-30 660	-17 800	-10 130	-22 830	-15 600	-8 400	-6 400	-4 100					
Talonrakennus, netto	-5 106	-10 379	-21 859	-24 755	-25 570	-16 910	-23 050	-22 200	-5 250	-4 000	-3 700	-3 700				
<i>ERO uusi- vanha</i>	4 136	-473	840	5 906	-7 770	-6 780	-220	-6 600	3 150	2 400	400	-3 700	-1 497	-7 650	-9 147	-5 011
Kunnallistekniikka, voimassa oleva	-12 150	-7 855	-10 895	-8 660	-9 170	-10 920	-7 750	-10 270	-11 050	-8 980	-9 330					
Kunnallistekniikka, netto	-10 555	-9 855	-11 220	-11 485	-10 720	-10 140	-10 250	-12 020	-11 450	-11 930	-8 530	-5 180				
<i>ERO uusi- vanha</i>	1 595	-2 000	-325	-2 825	-1 550	780	-2 500	-1 750	-400	-2 950	800	-5 180	-6 700	-6 020	-12 720	-11 125
Vesi, voimassa oleva	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000					
Vesi, netto	-4 334	-6 665	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000				
<i>ERO uusi- vanha</i>	1 166	-1 165	0	0	0	0	0	-500	0	0	0	-6 000	-1 165	-500	-1 665	-499
Liikunta, voimassa oleva	35	-110	-900	-380	-400	-185	-1 020	-960	-2 200	-1 500	-400					
Liikunta, netto	62	-115	-1 550	-380	0	-160	-995	-960	-2 000	-1 500	-400	-650				
<i>ERO uusi- vanha</i>	27	-5	-650	0	400	25	25	0	200	0	0	-650	-255	250	-5	22
Kehitysinvestoinnit, voimassa oleva	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200					
Kehitysinvestoinnit, netto	-96	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0				
<i>ERO uusi- vanha</i>	104	0	200	200	200	200	200	200	200	200	200	0	600	1 200	1 800	1 904
Osakkeet, voimassa oleva	-2 059	-401	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0					
Osakkeet, netto	125	-1 555	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	0				
<i>ERO uusi- vanha</i>	2 184	-1 154	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 154	0	-1 154	1 030
Irtaimisto ja aineeton, voimassa oleva	-1 427	-1 554	-1 416	-1 431	-2 378	-700	-700	-700	-700	-700	-700					
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 261	-1 797	-1 616	-2 190	-1 219	-2 110	-700	-700	-700	-700	-700	-700				
<i>ERO uusi- vanha</i>	166	-243	-200	-759	1 159	-1 410	0	0	0	0	0	-700	-43	-1 410	-1 453	-1 287
Yhteensä, voimassa oleva	-31 373	-25 546	-42 252	-47 788	-38 714	-27 914	-38 088	-33 568	-28 119	-23 614	-20 564	0				
Yhteensä, netto	-20 389	-30 606	-43 152	-46 000	-43 843	-36 518	-40 434	-42 021	-25 072	-23 787	-19 272	-16 216				
<i>ERO uusi- vanha</i>	10 984	-5 061	-900	1 789	-5 129	-8 604	-2 346	-8 453	3 047	-173	1 292	-16 216	-9 301	-15 237	-24 538	-13 555

Merkittävimmät investointiohjelmamuutokset (muutos 2025-2035 yhteensä +13,6Me)

Talonrakennus + 5 Me

- KH:n PVS-esityksen mukaan
 - Opkan palveluverkko: Haarajoen muutostyö, Närekadun siirto ja lunastus, Tahvontuvan pk korjaus
 - Hyvon palveluverkko: Taidemuseo-laajennus, Jäähallin peruskorjaus, Kirjaston kellarin korjaus
- Tarkistettut kustannusarviot

Kunnallistekniikka + 11,1 Me

- Asuntoalueet: Asemankylä, Kulttuuripelto, Pallokenttä, Laurilantien varsi, Lallan puutarha
- Keskustan kehittäminen
- Yritysalueet

Liikuntapalvelut 10v. yhteensä ennallaan

Irtaimistot + 1,4 Me

Tuloslaskelma 2027-2030 (ilman toimenpiteitä)

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	62 520	68 331	87 977	80 557	72 253	72 866	73 923	74 554
KOM nettomyyntivoitot	4 387	3 592	9 022	4 961	3 538	3 629	5 975	5 216
Toimintakulut	-165 506	-168 281	-185 854	-198 345	-194 628	-196 287	-196 358	-197 581
Toimintakate muut ilman kom-myyntiä	-107 373	-103 542	-106 898	-121 387	-124 174	-125 368	-126 989	-129 942
Toimintakate ilman nmv muutos-%	5,5 %	-3,6 %	3,2 %	13,6 %	2,3 %	1,0 %	1,3 %	2,3 %
Toimintakate	-102 986	-99 950	-97 876	-116 426	-120 636	-121 739	-121 014	-124 726
Toimintakateen muutos-%	-60,2 %	-2,9 %	-2,1 %	19,0 %	3,6 %	0,9 %	-0,6 %	3,1 %
Verotulot	123 853	118 457	116 133	121 830	127 464	131 278	136 756	141 140
Verotulojen muutos-%	-46,4 %	-4,4 %	-2,0 %	4,9 %	4,6 %	3,0 %	4,2 %	3,2 %
Kunnallisvero	98 811	94 717	92 019	98 001	103 211	106 489	111 439	115 450
Kiinteistövero	18 600	18 863	19 798	19 306	19 558	19 899	20 254	20 617
Yhteisövero	6 442	4 876	4 315	4 523	4 695	4 890	5 063	5 073
Valtionosuudet	18 843	12 011	18 891	21 257	21 103	21 430	20 640	20 896
Verorahoitus	142 697	130 468	135 024	143 087	148 567	152 708	157 396	162 037
Rahotuserät, netto	-5 430	-6 230	-4 246	-6 281	-7 486	-8 635	-9 213	-9 836
Vuosikate	34 280	24 288	32 901	20 380	20 445	22 334	27 169	27 475
Poistot ja arvonalentumiset	-24 456	-23 005	-24 502	-26 220	-26 712	-25 325	-27 134	-27 916
Tilikauden tulos	9 824	1 283	8 400	-5 840	-6 266	-2 991	36	-440
Poistoeron lisäys/vähennys	93	83	74	17				0
Ylijäämä/alijäämä	9 917	1 366	8 474	-5 823	-6 266	-2 991	36	-440
Kumulatiivinen ylij/alij.	20 108	21 474	29 947	24 124	17 858	14 867	14 903	14 462
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asukas	433	458	638	509	376	309	306	293

Huomioidut muutokset:

- Muutostekijät
 - Ateria- ja siivous **+2,65Me**
 - Muut -0,9Me – -4,3Me/vuosi
- Verot ja valtionosuudet 5/26
- Ei veroperustemuutoksia
- Alustava investointiohjelma 2027-2036 + korot, poistot ja myyntivoitot
 - investoinnit 2027-2030 lisäys 12,9Me
 - maanmyyntivoitot 2027 ja 2028 -1Me/v, 2029 +3Me yhteensä 2027-2030 +0,8Me

Rahoituslaskelma (ilman toimenpiteitä)

PAINELASKELMAKEHIKKO (1000€)	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Vuosikate	34 280	24 288	32 901	20 380	20 445	22 334	27 169	27 475
Tulorahoituksen korjauuserät	-4 455	-3 696	-9 053	-4 961	-3 538	-3 629	-5 975	-5 216
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	29 825	20 592	23 848	15 419	16 907	18 705	21 194	22 259
Investointimenot	-37 614	-34 434	-24 062	-33 038	-44 436	-46 641	-44 898	-37 439
Rah.osuudet investointimenoihin	613	802	1 852	940	660	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	11 845	8 159	10 843	6 453	4 162	4 270	7 030	6 137
Investointien rahavirta	-25 156	-25 473	-11 367	-25 645	-39 614	-42 371	-37 868	-31 302
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 669	-4 881	12 481	-10 226	-22 707	-23 665	-16 674	-9 043
Brutorahoitustarve	-56 991	-180 821	-63 099	-28 150	-40 418	-41 533	-56 443	-30 113
Lainakannan muutokset	3 340	-676	-15 230	10 226	22 707	23 665	16 674	9 043
Lainojen lisäys	65 000	175 264	60 350	28 150	40 418	41 533	56 443	30 113
Lainojen vähennys	61 660	175 940	75 580	17 924	17 711	17 868	39 769	21 070
Lainakanta	254 751	254 075	238 845	249 071	271 778	295 443	312 117	321 159
Rahavarat	5 330	3 974	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467
Nettovelka (rahavarat-lainat)	249 421	250 101	232 378	242 604	265 311	288 976	305 650	314 693

Lisää lainaa +

72Me

2027-2030

+82Me

verrattuna
tilinpäätökseen
2025

Tasapainoinen talous, harkittu rahoitus

- Ei lukittu uuden strategian tavoitetasoja, mutta ilman toimenpiteitä talous ei ole tasapainossa, eikä rahoitus harkittua!

	Tavoite 2030
Taseen kertynyt ylijäämä, e/asukas	470 (yht. 25 Me)
Lainamäärä, e/asukas	5640 (yht. 301 Me)

- Vanhan strategian 2030 tavoitteet edellyttäisi
 - 2,65 Me pysyvän sopeutuksen vuosittaisista nettomenoista tai vastaavan lisäyksen tuloihin (yhteensä 10,5 Me 2027-2030) ja lisäksi 10Me karsinnan investoinneista 2026-2030
 - +0,2 %-yksikön kunnan tuloveroon korotus 2027 tuottaisi verotuloja 11,2 Me
 - +0,13% -yksikön korotus kaikkiin kiinteistöveroprosentteihin tuottaisi verotuloja 10,6 Me
 - Sekä laina- että ylijäämätavoitteen saavuttaminen ilman investointikarsintaa edellyttäisi yhteensä noin 20,2Me toimintakatesopeutuksen 2027-2030, eli esim.
 - 1,0Me menokarsinnan ja 0,3% kunnan tuloveron korotuksen 2027 alkaen
 - 0,4% kunnan tuloveron korotuksen 2027 alkaen

Kehyksen tasapainotus

- Vuosi 2027 tehdään alijäämää -6,3Me, mutta sopeutuksiin varaudutaan ja valmistaudutaan vuodesta 2028 alkaen
- Kehyksessä talous on tasapainotettu siten, että
 - **2028 alkaen** laskelmissa on **3,3 Me pysyvä sopeutus toimintakatteesta**
 - Sopeutusvaade on kohdennettu sitovuustasoille laskennallisesti vuoden 2026 muutetun talousarvion ulkoisten toimintakulujen suhteessa
 - Sopeutuksen ansiosta vuoden 2028 tulos (+309te) ja koko taloussuunnitelmakausi 2027-2030 (238te) on niukasti ylijäämäinen
- Huom! Sopeutussummat ja kohdennus voivat muuttua kaupungin taloustilanteen muuttuessa ja valittavien sopeutustoimien mukaan

Tasapainotuksen kohdentaminen sitovuustasoille 2028 alkaen

Vuosittainen sopeutus /lisärahoitustarve	3 300 000		Vuoden 2026 TA suhteessa			
KV 13.11.2025 §103	Ulkoiset		Toimintakulujen	Ulkoinen		Toimintakatteen
Muutettu käyttösuunnitelma	toimintakulut	Jako %	suhteessa	Toimintakate	Jako %	suhteessa
Konsernipalvelut	13 948 463	10 %	343 226	13 201 967	11 %	375 742
Tilaomistus	9 434 978	7 %	232 164	8 862 438	8 %	252 234
Kaupunkikehitys	14 004 755	10 %	344 611	6 206 885	5 %	176 654
Hyvinvointi	19 241 282	14 %	473 465	14 606 445	13 %	415 715
Opetus ja kasvatus	77 480 153	58 %	1 906 534	73 070 266	63 %	2 079 655
	134 109 631	100 %	3 300 000	115 948 001	100 %	3 300 000

Ei tarkastuslautakunta; työttömyysturva ja työllisyysalueosuus, kotikuntakorvaukset, käyttöomaisuuden nettomyynti ja maankäyttökorvaukset, Järvenpään vesi, Keski-Uudenmaan työllisyysalue. Lisäksi konsernipalveluista vähennetty keskitetyt yhteiset varaukset.

Kehys: tuloslaskelma 2027-2030

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	62 520	68 331	87 977	80 557	72 253	72 866	73 923	74 554
KOM nettomyyntivoitot	4 387	3 592	9 022	4 961	3 538	3 629	5 975	5 216
Toimintakulut	-165 506	-168 281	-185 854	-198 345	-194 628	-196 287	-196 358	-197 581
Toimintakate muut ilman kom-myyntiä	-107 373	-103 542	-106 898	-121 387	-124 174	-122 068	-123 689	-126 642
Toimintakate ilman nmv muutos-%	5,5 %	-3,6 %	3,2 %	13,6 %	2,3 %	-1,7 %	1,3 %	2,4 %
Toimintakate	-102 986	-99 950	-97 876	-116 426	-120 636	-118 439	-117 714	-121 426
Toimintakatteen muutos-%	-60,2 %	-2,9 %	-2,1 %	19,0 %	3,6 %	-1,8 %	-0,6 %	3,2 %
Verotulot	123 853	118 457	116 133	121 830	127 464	131 278	136 756	141 140
Verotulojen muutos-%	-46,4 %	-4,4 %	-2,0 %	4,9 %	4,6 %	3,0 %	4,2 %	3,2 %
Kunnallisvero	98 811	94 717	92 019	98 001	103 211	106 489	111 439	115 450
Kiinteistövero	18 600	18 863	19 798	19 306	19 558	19 899	20 254	20 617
Yhteisövero	6 442	4 876	4 315	4 523	4 695	4 890	5 063	5 073
Valtionosuudet	18 843	12 011	18 891	21 257	21 103	21 430	20 640	20 896
Verorahoitus	142 697	130 468	135 024	143 087	148 567	152 708	157 396	162 037
Rahoituserät, netto	-5 430	-6 230	-4 246	-6 281	-7 486	-8 635	-9 213	-9 836
Vuosikate	34 280	24 288	32 901	20 380	20 445	25 634	30 469	30 775
Poistot ja arvonalentumiset	-24 456	-23 005	-24 502	-26 220	-26 712	-25 325	-27 134	-27 916
Tilikauden tulos	9 824	1 283	8 400	-5 840	-6 266	309	3 336	2 860
Poistoeron lisäys/vähennys	93	83	74	17				0
Ylijäämä/alijäämä	9 917	1 366	8 474	-5 823	-6 266	309	3 336	2 860
Kumulatiivinen ylij/alij.	20 108	21 474	29 947	24 124	17 858	18 167	21 503	24 362
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asukas	433	458	638	509	376	378	442	494

Huomioitavat muutokset:

- Muutostekijät
 - Ateria- ja siivous **+2,65Me**
 - Muut -0,9Me – -4,3Me/vuosi
 - **Pysyvä toimintakatesopeutus 2028 alkaen 3,3 Me/v**
- Verot ja valtionosuudet 5/26
- Ei veroperustemuutoksia
- Alustava investointiohjelma 2027-2036 + korot, poistot ja myyntivoitot
 - investoinnit 2027-2030 lisäys 12,9Me
 - maanmyyntivoitot 2027 ja 2028 -1Me/v, 2029 +3Me yhteensä 2027-2030 +0,8Me

Kehys: Rahoituslaskelma

PAINELASKELMAKEHIKKO (1000€)	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Vuosikate	34 280	24 288	32 901	20 380	20 445	25 634	30 469	30 775
Tulorahoituksen korjaukset	-4 455	-3 696	-9 053	-4 961	-3 538	-3 629	-5 975	-5 216
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	29 825	20 592	23 848	15 419	16 907	22 005	24 494	25 559
Investointimenot	-37 614	-34 434	-24 062	-33 038	-44 436	-46 641	-44 898	-37 439
Rah.osuudet investointimenoihin	613	802	1 852	940	660	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	11 845	8 159	10 843	6 453	4 162	4 270	7 030	6 137
Investointien rahavirta	-25 156	-25 473	-11 367	-25 645	-39 614	-42 371	-37 868	-31 302
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 669	-4 881	12 481	-10 226	-22 707	-20 365	-13 374	-5 743
Brutorahoitustarve	-56 991	-180 821	-63 099	-28 150	-40 418	-38 233	-52 978	-26 483
Lainakannan muutokset	3 340	-676	-15 230	10 226	22 707	20 365	13 374	5 743
Lainojen lisäys	65 000	175 264	60 350	28 150	40 418	38 233	52 978	26 483
Lainojen vähennys	61 660	175 940	75 580	17 924	17 711	17 868	39 604	20 740
Lainakanta	254 751	254 075	238 845	249 071	271 778	292 143	305 517	311 259
Rahavarat	5 330	3 974	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467
Nettovelka (rahavarat-lainat)	249 421	250 101	232 378	242 604	265 311	285 676	299 050	304 793

**Lisää lainaa
+ 62Me**
2027-2030

+72Me
verrattuna
tilinpäätökseen
2025

Skenaariotarkastelut

TA 2026 = alkuperäinen taloussuunnitelma 2026-29

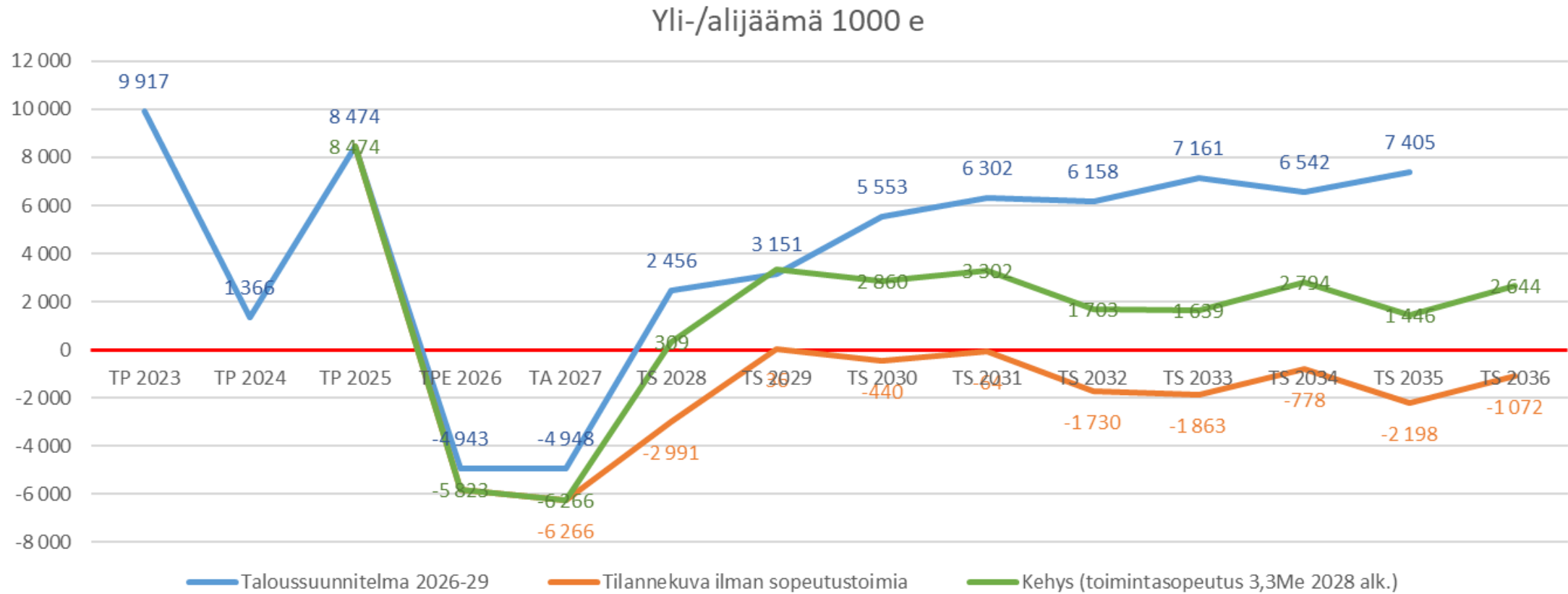
TPE2026 + tilannekuva ilman toimenpiteitä

- Talousarviomuutokset 2026
- Ateria- ja siivoussäästö ja muut alustavat TA-muutostekijät
- Verot ja valtionosuudet uusimpien arvioiden mukaan
- Alustavat investointiohjelmat ja niiden mukaiset poistot, korkokulut ja tilakulut sekä maan myyntivoitot

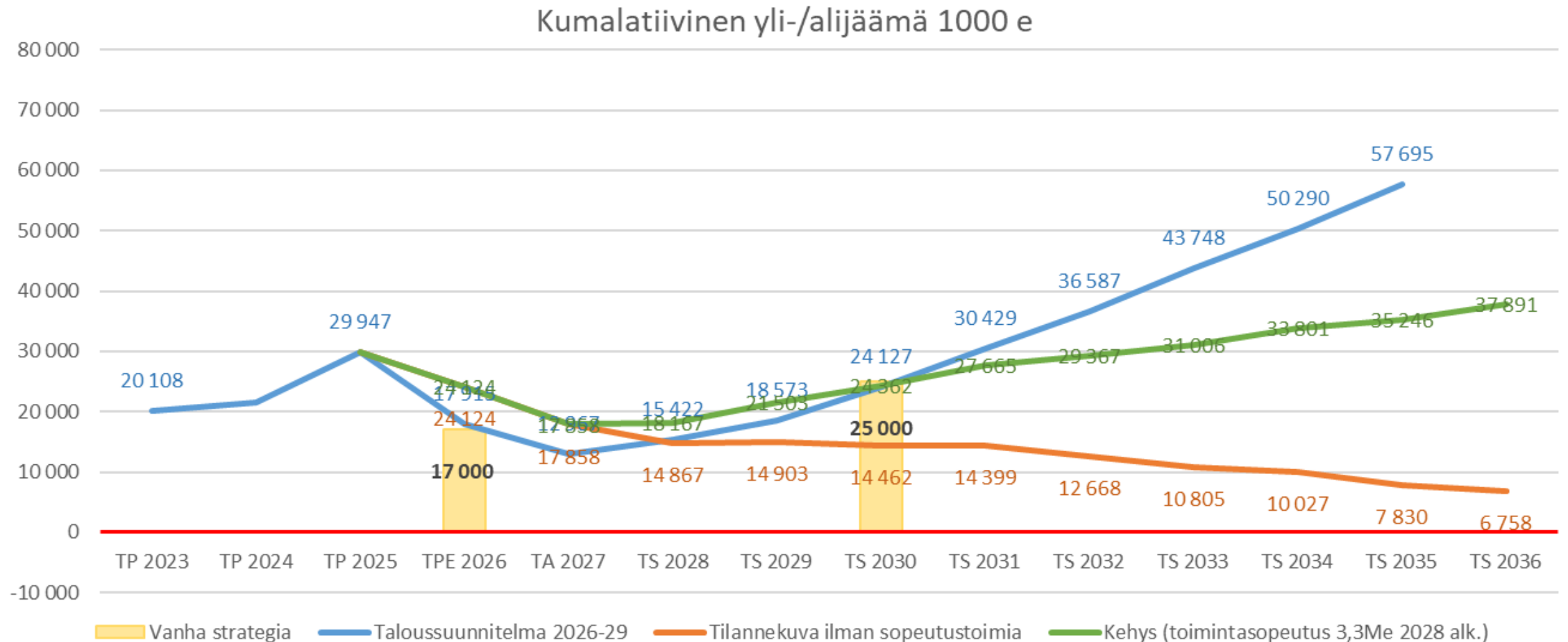
Kehysesitys

- Talousarvion lähtötiedot kuten tilannekuvassa, mutta talous on tasapainotettu vuodesta 2028 alkaen 3,3 Me pysyvällä toimintakatesopeutuksella.
- Sopeutuksen seurauksena taloussuunnitelmavuosi 2028 ja koko taloussuunnitelmakausi on ylijäämäinen

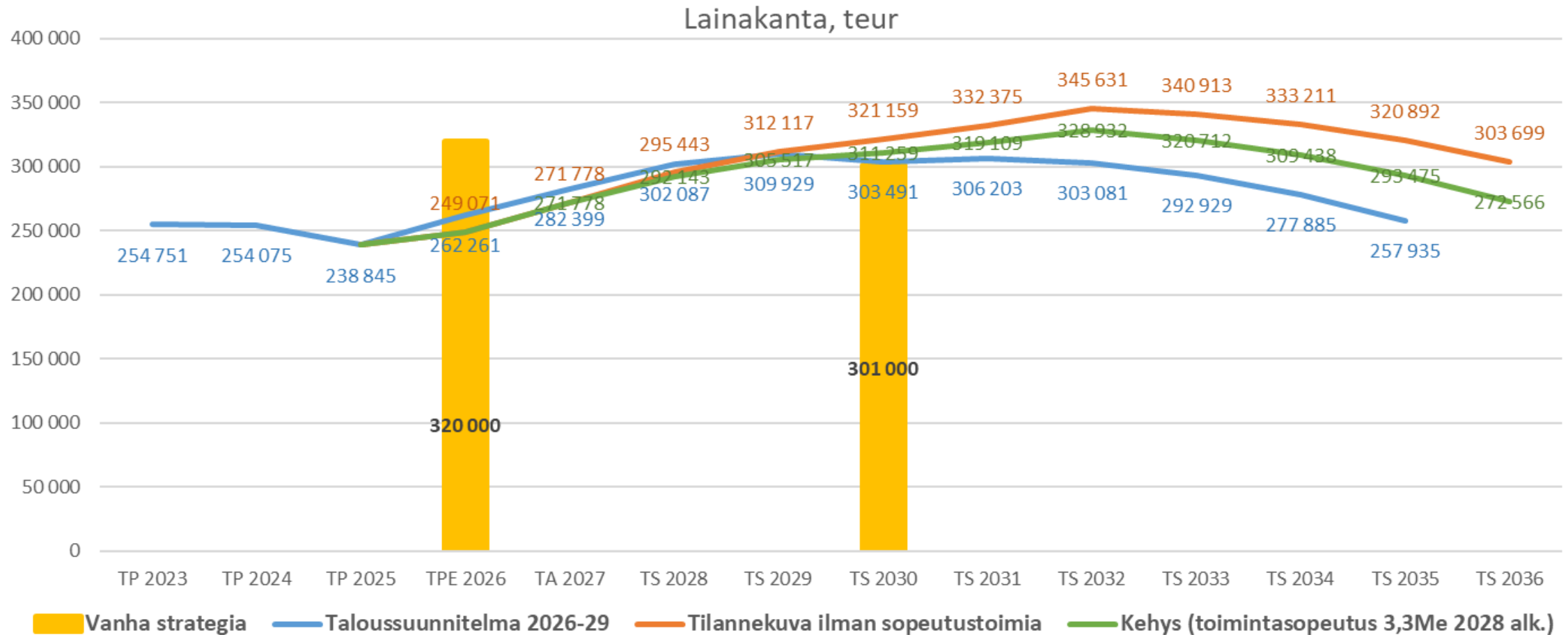
Yli-/alijäämä, 1000 euroa

Taseen kertynyt yli-/alijäämä, 1000 eur

Lainamäärä, 1000 eur

Riskejä ja epävarmuustekijöitä

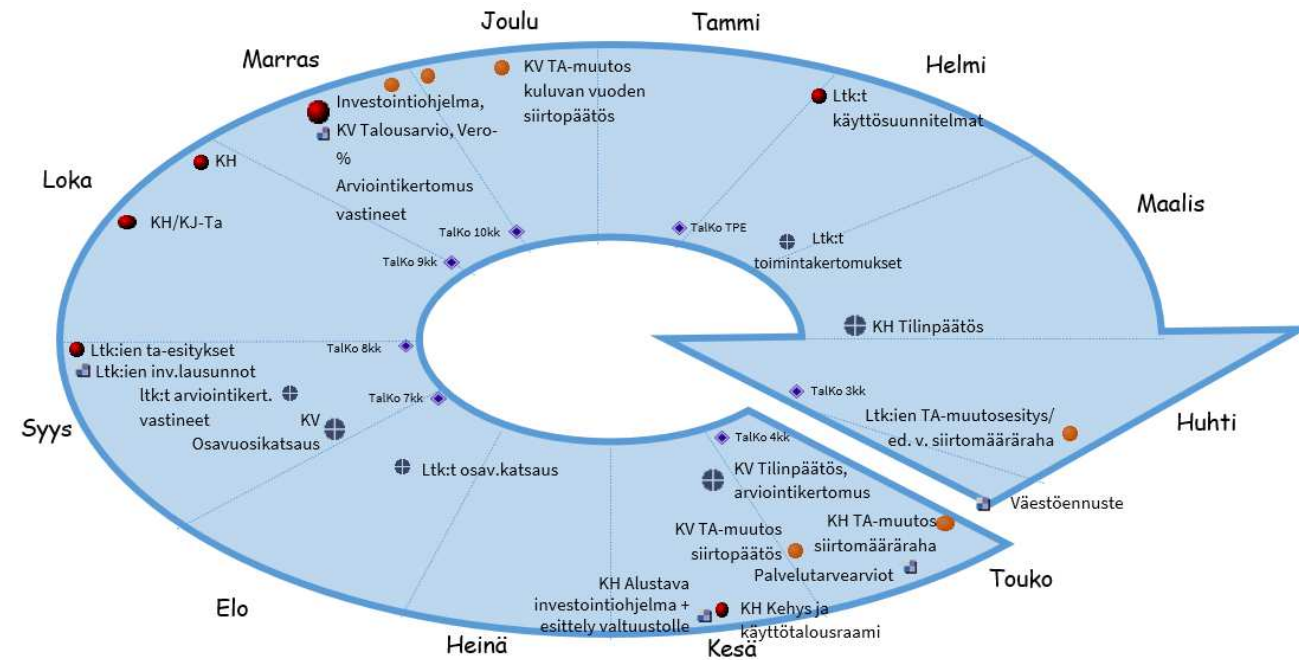
- Suhdannekehitys ja maailman talouskehityksen ennakoimattomuus
 - milloin kasvu alkaa? rakentaminen? työttömyys? inflaatio? korot?
 - suhdanneriippuvuus aiempaa suurempi
- Rakennusten ja infran kuntoon liittyvät riskit
 - yllättävät alaskirjaukset ja puuttuvat korjaustarpeet, väistötilat
 - nopeat ja kalliit väliaikaisratkaisut/haittojen minimointi
- Pilaantuneet maa-alueet aiemmin myydyillä alueilla
- Yllättävät tai kustannuspaineita lisäävät palvelutarpeen muutokset
 - tukitarpeet, erityistarpeiset
 - osallistumisasteet
- Tulevat rakenteelliset pysäköintiratkaisut
- PVS-ratkaisuihin kytkeytyvät erät
 - Alaskirjaukset: Seutulantalo
 - Myllytien tulovähennys
- Lakisääteiset veloitteet ilman täyskatteista rahoitusta ja palvelujen uudelleenjärjestelyvaatimukset
 - esim. TE-lakimuutokset (6kpl – ei kompensatiota) + etuusvastuut
 - perustoimeentulotuen kuntavastuu
 - sidosyksikköhankintarajoitukset ja uudelleen järjestelyjen kustannusvaikutukset
 - normipurku-leikkaukset ilman purkuja
 - opetuksen mitoitusta koskeva lakimuutos? rahat, henkilöstö ja tilat loppuvat
- Rahoitusuudistukset: kiinteistöverot 2028? valtionosuudet?
- Valtionosuusleikkaukset osana julkisen talouden sopeutusta
- Konsernin epävarmuudet
 - MT:n kiinteistö- ja osakeomistusten uudelleenjärjestelyt
 - Kiljava, tasearvo 3Me
 - Ainolan pysäköinti, hoitovastikkeet > 350te/v
 - Harjoitushallin talous ja remonttivastuut

Aikataulu

Taloussuunnitelma 2027-2030

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

- Kvartaalikeskustelut/TA-neuvottelut ja kehysvalmistelu huhti - kesäkuussa
 - pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
- Kaupunginhallitus 15.6.2026
 - Kehys 2027-2030 ja talousarvion laadintaohjeet
 - Alustava investointiohjelmaesitys
- Lautakuntien TA-esitykset ja investointilausunnot syyskuussa
- Kaupunginhallitus
 - kaupunginjohtajan TA-esitys 26.10.
 - kaupunginhallituksen TA-esitys 2.11.
- Kaupunginvaltuusto päättää 16.11.2026: investointiohjelmasta, taloussuunnitelmasta 2027-30 ja 2027 veroperusteista
- Lautakuntien käyttösunnitelmat joulukuun 26 -tammikuun 27

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

Huhtikuu

- Hallituksen kehysriihi 21.-22.4.2026
- JTS eli Julkisen talouden suunnitelma 30.4. ja Kuntatalousohjelma 7.5.
- Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys 4.5.
- VM:n valtionosuuslaskelmien päivitys 5.5.

Toukokuu

- Investointiohjelmavalmistelu
- Talousarviokeskustelut ja kehysvalmistelu
 - Talouspalvelut: yleiset muutostekijät, verot, valtionosuudet jne.
 - Palvelualueet: pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
- TalKo 27.5.
 - Lähetekeskustelu talousarviokehityksen laadintaan

Kesäkuu

- KV 8.6. tilannekuva
- YTT 10.6.2026
- Kaupunginhallitus 15.6.
 - Alustava investointiohjelman esitys
 - Taloussuunnitelmakehys ja talousarvion laadintaohjeet
 - raamit, joihin lautakuntien tulee laatia talousarvioesityksensä ja sitovuustasojen toiminta tulee sopeuttaa

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

Elokuu

- Lautakunnat
 - Taloussuunnitelmien valmistelu, iltakoulut
 - Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys
 - Mahdollisesti päivitys vielä ennen juhannusta

Syyskuu

- KV 14.9.2026:
 - Iltakoulu: Tasu-kehyyksen esittely?
 - Osavuosikatsaus 6/2026
- Lautakunnat
 - Lautakunnan talousarvioesitys
 - Investointiohjelma-lausunnot

Syyskuu

- Valtio
 - VM:n budjettiehdotus 6.8.2026
 - Hallituksen budjettiriihi 1.-2.9.2026
 - Valtion TA-ehdotus ja Kuntatalousohjelma 21.9.2026
 - Ennakollinen VOS 2027-30
 - Uudet tehtävät/tehtävämuutokset ja niiden kompensatio
- 28.9.-29.9 KH seminaari: investoinnit ja TA-tilannekatsaus

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

Lokakuu

- Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys
- YTT 20.10
- Kaupunginhallitus
 - 22.10. KJ:n TA-esitys
 - 26.10. KHn TA-esitys + investointiohjelma
- KV-seminaari 23.10.

Marraskuu

- Kaupunginvaltuusto 16.11.
 - Investointiohjelma 2027-2036
 - Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2030
 - 2027 vero-%:t

Joulukuu 2026 / Tammikuu 2027

- Lautakuntien käyttösuunnitelmat
- Valtuuston sitovien määrärahojen tarkennus/jako avainalueille